

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-2906

[Total No. of Pages : 4]

[5956]-310

M. Com. (Part - II)

CO-OPERATION & RURAL DEVELOPMENT

310 : Co-operative & Rural Banking System

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - III) (Group - D)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60]

Instructions to the candidates:

- Ques. No. 1** *Question No.1 and question No. 6 are compulsory.*

Ques. No. 2 *Solve any three questions from Question No.2 to Question No.5.*

Ques. No. 3 *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Fill in the Blanks by selecting suitable choice (Any 6 out of 8)

[6]

- a) The crop loan cannot be utilised to buy:-

  - i) Manure
  - ii) Fertilizers
  - iii) Seeds
  - iv) Farmhouse

b) The banks can provide secured loans under KCC scheme above the amount of:-

  - i) 2 lakhs
  - ii) 1.6 lakhs
  - iii) 1 lakh
  - iv) 5 lakhs

c) MSC Bank was established in the year:-

  - i) 1931
  - ii) 1921
  - iii) 1911
  - iv) 1991

d) MSC Bank provides services to DCCBS for investing their funds in Government securities by opening:-

  - i) Constituent Subsidiary General Ledger Account
  - ii) Demat Account
  - iii) Current Account
  - iv) Recurring Account

e) NABARD was established by the recommendations of which committee?

  - i) Shivoraman committee
  - ii) Narsimhan committee
  - iii) Rangarajan committee
  - iv) K. P. committee

P.T.O.

Q2) Explain the types and disbursement of crop loan system of Co-Operative Banks. [14]

Q3) Explain the progress and problems of Maharashtra state Co-Operative Bank in agricultural credit. [14]

Q4) Evaluate the performance of NABARD in Agricultural finance. [14]

Q5) Describe the role of National federation of state Co-Operative Banks in Co-operative credit. [14]

Q6) Write short notes on (Any two out of 4) [12]

- a) Priority Sector Lending
  - b) Functions of MSC Bank
  - c) RBI funding to Co-Operative credit
  - d) Historical background of NABARD

Total No. of Questions : 6]

PA-2906

[5956]-310

M. Com. (Part - II)

CO-OPERATION & RURAL DEVELOPMENT

310 : Co-operative & Rural Banking System

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - III) (Group - D)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

- सूचना :-**
- 1) प्रश्न क्रमांक 1 व प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य आहे.
  - 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते प्रश्न क्रमांक 5 मधील कोणतेही 3 प्रश्न सोडवा.
  - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.
  - 4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. (कोणतेही 6)

[6]

- अ) पीक कर्ज ..... खरेदी करण्यासाठी वापरता येत नाही.
i) खत	ii) कीटकनाशक
iii) बियाणे	iv) फार्महाऊस
- ब) किसान क्रेडिट कार्ड योजनेअंतर्गत बँका ..... पेक्षा आधिक सुरक्षित कर्ज देऊ शकतात.
i) 2 लाख	ii) 1.6 लाख
iii) 1 लाख	iv) 5 लाख
- क) एम एस सी बँकेची स्थापना केव्हा झाली?
i) 1931	ii) 1921
iii) 1911	iv) 1991
- ड) एम.एस.सी. बँक डी.सी.सी.बी. ला कोणते खाते उघडून त्यांचे पैसे सरकारी सिक्यूरिटिज मध्ये गुंतवणूकीसाठी सुविधा उपलब्ध करून देतात.
i) मतदार संघातील सबसिडी जनरल लेजर खाते
ii) डिमॅट खाते
iii) चालू खाते
iv) अवर्ती ठेव खाते
- इ) नाबांडची स्थापना कोणत्या समितीच्या शिफारशीने केली गेली होती?
i) शिवरामन समिती	ii) नरसिंहन समिती
iii) रंगाजन समिती	iv) के. पी. समिती

फ) नाबांडच्या मंडळामध्ये आर.बी.आय. च्या किती प्रतिनिधींचा समावेश असतो ?

i) 2	ii) 3
iii) 5	iv) 8

य) खालीलपैकी कोणते आर.बी.आय. चे कार्य नाही ?

i) बँकाची बँक	ii) पतनियंत्रण
iii) विदेशी चलनाचे संरक्षण	iv) शेतीसाठी थेट शेतकऱ्यांना निधी वाटप

र) भारतीय वंशाचे रिझार्व बँकेच पहिले गव्हर्नर कोण होते ?

i) ओसबोर्न स्मिथ	ii) एल.के.झा.
iii) सी. राजगोपालाचारी	iv) सी.डी.देशमुख

प्र.2) सहकारी बँकांच्या पिक कर्जपद्धतीचे प्रकार आणि वितरण स्पष्ट करा. [14]

प्र.3) शेती कर्जपुरवठ्यातील महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकाची प्रगती आणि समस्या स्पष्ट करा. [14]

प्र.4) शेती पुनर्वित्त पुरवठ्यातील नाबांडच्या कामगिरीचे मुल्यमापन करा. [14]

प्र.5) राज्य सहकारी बँकांच्या राष्ट्रीय संघाची सहकारी पतपुरवठ्यातील भूमिकेचे वर्णन करा. [14]

प्र.6) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [12]

- अ) प्राधान्य क्षेत्र कर्जपुरवठा
- ब) महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेची कार्ये
- क) रिझार्व बँकेचा सहकारी निधि पुरवठा
- ड) नाबांडची ऐतिहासिक पाश्वभूमी

